

Forskning och utveckling inom den offentliga sektorn

2021

Sveriges officiella
statistik

Klicka här och infoga bild via
knappen bilder. Vill du inte ha logga
här radera denna text.

Klicka här och infoga bild via
knappen bilder. Vill du inte ha logga
här radera denna text.

2022

Forskning och utveckling inom den offentliga sektorn 2021

Producent   SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelning för ekonomisk statistik
och analys
Solna strandväg 86 Solna
010-479 40 00

Förfrågningar   Andres Quinones
010-479 68 65
andres.quinones@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, Forskning och utveckling inom den offentliga sektorn 2021

URN:NBN:SE-2022-UFFTBR2202_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Forskning och utveckling inom den offentliga sektorn

Den offentliga sektorns utgifter för egen FoU uppgick till drygt 8,2 miljarder under 2021. Totalt utgjorde den anställda personalen 5 723 heltidsekvivalenter inom FoU-verksamhet varav kvinnor stod för 2 929 och män för 2 794 heltidsekvivalenter. Antalet personer som bedrev FoU minskade jämfört med 2019 medan antalet heltidsekvivalenter ökade. Detta tyder på att personalen spenderade mer av sin arbetstid på forskning under 2021.

SCB genomför vartannat år undersökningen Forskning och utveckling i Sverige som syftar till att ta fram statistik över de ekonomiska och personella resurser som läggs på forskning och utveckling (FoU) inom olika samhällssektorer. Denna minirapport presenterar statistik över FoU-verksamhet som utfördes av den offentliga sektorn under 2021.

Lokala och regionala FoU-enheter:

Organisationer som samägs av en eller flera regioner, kommuner eller universitet och högskolor som har en viss geografisk närhet. Enheterna är ett sätt för kommuner och regioner att poola sina resurser för forskning och utveckling.

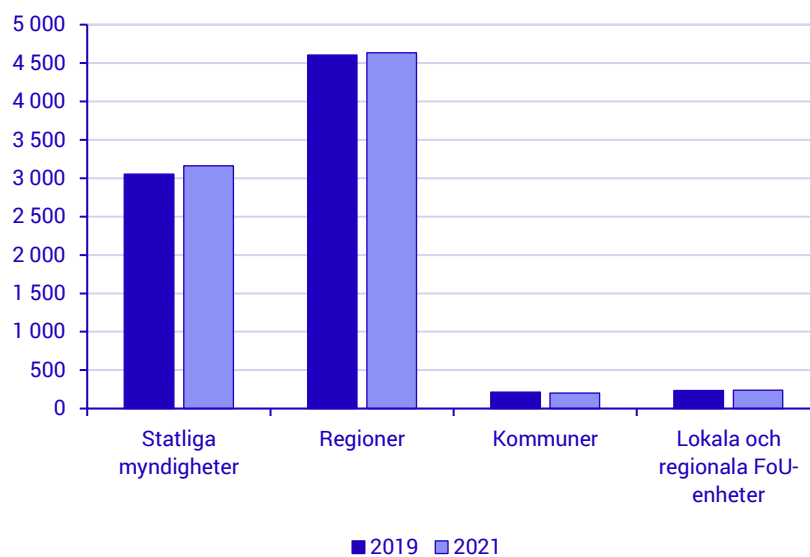
Den offentliga sektorn består av statliga myndigheter, regioner, kommuner, lokala och regionala FoU-enheter samt icke-vinstdrivande organisationer inom offentlig förvaltning. Statistiken är fastprisjusterad i 2021 års prisnivå.

FoU-utgifter inom den offentliga sektorn oförändrade

Under 2021 utförde den offentliga sektorn i Sverige egen FoU för drygt 8,2 miljarder. Det var en ökning med 131 miljoner i fasta priser. En faktor bakom ökningen är att Institutet för rymdfysik (IRF), som tidigare redovisats inom universitets- och högskolesektorn, nu räknas till den offentliga sektorn. IRF:s FoU-utgifter under 2021 uppgick till knappt 106 miljoner och svarade därmed för en stor del av den totala ökningen för sektorn.

Liksom under tidigare år var det regionerna som stod för den största andelen av FoU-utgifterna i den offentliga sektorn. Deras utgifter för egen FoU uppgick under 2021 till cirka 4,6 miljarder och var därmed mer eller mindre oförändrade jämfört med 2019. Detsamma gällde för de statliga myndigheterna vars utgifter för egen FoU uppgick till cirka 3,2 miljarder 2021. Räknas den ökning som IRF stod för bort var utgifterna för egen FoU bland statliga myndigheter i stort oförändrade sedan 2019.

Figur 1. Utgifter för egen FoU efter delsektor, 2019 och 2021, Mnkr.

Bland de statliga myndigheterna varierade utvecklingen men i genomsnitt ökade myndigheterna sina FoU-utgifter jämfört med 2019. Detta trots att det var fler myndigheter som minskade sina FoU-utgifter. Bland de statliga myndigheterna var det Folkhälsomyndigheten (FHM) och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) som ökade sina utgifter för FoU mest mellan 2019 och 2021. FHM utförde forskning för drygt 74 miljoner under 2021 vilket var mer än fyra gånger så mycket som 2019. SBU:s utgifter för egen FoU ökade med omkring 39 miljoner vilket innebar att SBU var den sjätte största FoU-utföraren av samtliga statliga myndigheter under 2021. Båda fick primärt ökade statsanslag för att utföra egen FoU-verksamhet.

Tabell 1. De tio statliga myndigheterna med störst utgifter för egen FoU, 2019 respektive 2021.

2019	2021
Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI	Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI ⇨
Försvarmakten	Försvarmakten ⇨
Sverige meteorologiska och hydrologiska institut	Statens väg- och transportforskningsinstitut ↗
Statens väg- och transportforskningsinstitut	Sverige meteorologiska och hydrologiska institut ↘
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet ⇨
Statistiska centralbyrån	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering ↗
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	Statistiska centralbyrån ↘
Statens veterinärmedicinska anstalt	Institutet för rymdfysik
Inspektionen för socialförsäkringen	Folkhälsomyndigheten ↗
Brottsförebyggande rådet	Statens veterinärmedicinska anstalt ↘

Anmärkning: Pilen anger myndighetens förflyttning i listan i jämförelse med dess placering 2019.

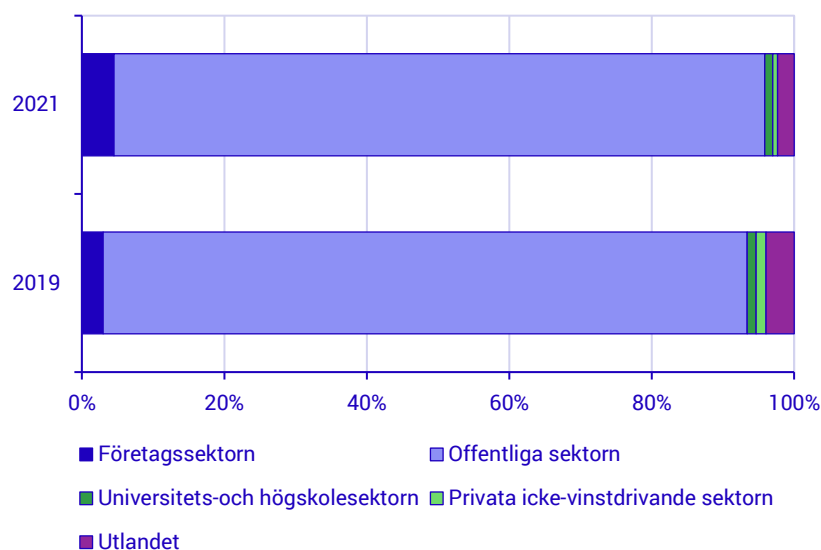
Bland regionerna var variationen ännu större. Region Östergötland ökade sina utgifter för egen FoU med cirka 153 miljoner medan Region Skånes utgifter minskade med cirka 89 miljoner.

EU-finansierad forskning minskade

Den offentliga sektorn finansierade sin FoU-verksamhet till största del genom självfinansiering, direkta statsanslag och ALF-medel. Självfinansiering var vanligast bland regioner och kommuner medan de statliga myndigheterna finansierades främst via direkta statsanslag.

Företagssektorn var den finansierande sektor som ökade mest relativt sett och av finansiering inom den offentliga sektorn ökade självfinansieringen och de offentliga forskningstiftelserna mest. Självfinansieringen ökade med cirka 219 miljoner medan de offentliga forskningsstiftelserna ökade sin finansiering med cirka 123 miljoner. Medel från utlandet minskade mest, med cirka 125 miljoner varav EU-medel utgjorde hälften.

Figur 2. Utgifter för egen FoU efter finansierade sektor, 2019 och 2021, procent

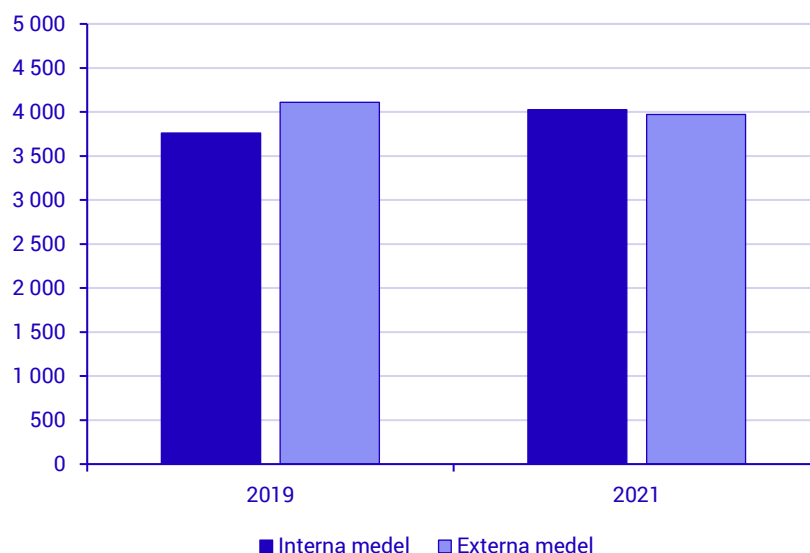

*Anmärkning: Lokala och regionala FoU-enheter ingår inte

Externa medel minskade inom den offentliga sektorn

Externa medel för att utföra FoU inom den offentliga sektorn gick från att utgöra 52 procent av finansieringen till 50 procent och minskade med 139 miljoner. Interna medel (självfinansiering och medel från staten) ökade med cirka 266 miljoner. IRF:s bidrag till interna och externa FoU-medel var 61 respektive 45 miljoner.

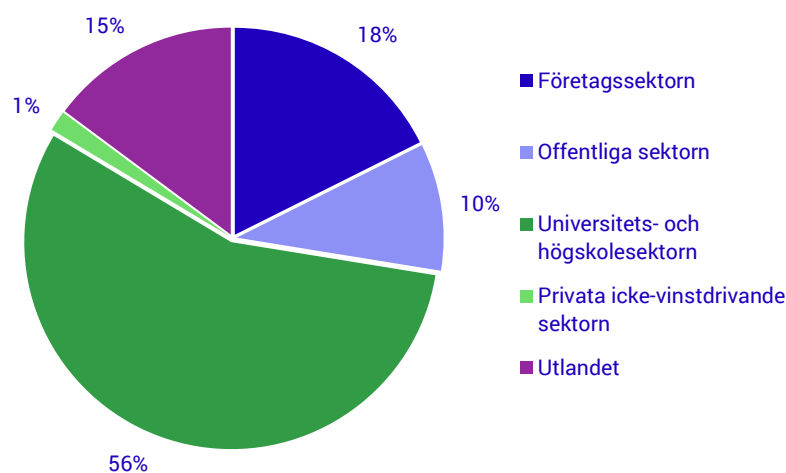
Figur 3. Finansiering av egen FoU efter typ av medel, 2019 och 2021, Mnkr.

Den offentliga sektorn som FoU-finansiär

Den offentliga sektorns utgifter för utlagd FoU uppgick under 2021 till drygt 24 miljarder och var därmed tre gånger så stora som utgifterna för egen FoU. Det var framför allt statliga myndigheter som i större utsträckning var finansiärer av FoU än utförare. En majoritet av utgifterna för utlagd FoU, omkring 13,5 miljarder, gick till universitet och högskolor. Totalt ökade utgifterna för utlagd FoU med cirka 10 procent jämfört med 2019 och den största andelen av ökningen gick till företagssektorn. Den privata icke-vinstdrivande sektorn mottog omkring 61 miljoner mindre från den offentliga sektorn under 2021 jämfört med 2019.

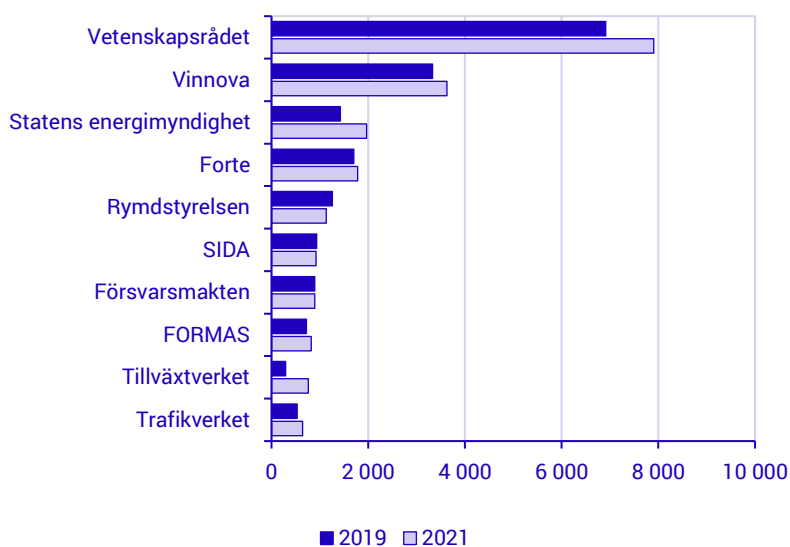
Figur 4. Utgifter för utlagd FoU efter mottagande sektor, 2021, procent.

Den största ökningen av utgifter för utlagd FoU inom den offentliga sektorn stod Vetenskapsrådet för. Deras utgifter ökade med knappt 1 miljard, till 7,9 miljarder 2021. Vetenskapsrådet var därmed den största finansiären av utlagd FoU. Medan Folkhälsomyndigheten ökade sina utgifter för egen FoU mellan 2019 och 2021 var utvecklingen för myndighetens utgifter för utlagd FoU den motsatta. De minskade med cirka 11 procent.

Bland regioner och kommuner var fördelningen mellan utgifter för utlagd FoU i form av bidrag respektive uppdrag relativt jämn. Bland de statliga myndigheterna var däremot cirka 94 procent av utgifterna för utlagd FoU bidragsfinansiering. Både i regionerna och bland statliga myndigheter har bidragsfinansieringen ökat jämfört med 2019 medan uppdragsfinansieringen minskat.

Figur 5. De tio enheter med störst utgifter för utlagd FoU under 2021 inom den offentliga sektorn, 2019–2021. Mnkr, 2021 års prisnivå.

Av regionerna minskade majoriteten sina utgifter för utlagd FoU under 2021 jämfört med 2019. Endast i tre regioner ökade utgifterna; Västra Götalandsregionen, Region Skåne och Region Värmland. Västra Götalandsregionen är också den region som hade störst utgifter för utlagd FoU under 2021 på omkring 184 miljoner. Totalt minskade regionernas utgifter för utlagd FoU med 36 miljoner.

Hälften av utgifterna för utlagd FoU inom den offentliga sektorn gick till allmän vetenskaplig utveckling. Därefter är transport, telekommunikationer och annan infrastruktur det socio-ekonomiska ändamål där mest medel rapporterades. Utgifterna för utlagd FoU inom detta område ökade med 25 procent mellan 2019 och 2021. Framförallt var det Energimyndigheten, Tillväxtverket, Vinnova och länsstyrelsen i Västerbottens län som ökade sina utgifter inom området.

Varierande utveckling av FoU-personalen inom delsektorerna

Personal i FoU-verksamhet avser den totala personalen och inkluderar både den anställda personalen, intern personal, samt extern arbetskraft i form av konsulter och övrig inhyrd personal, extern personal.

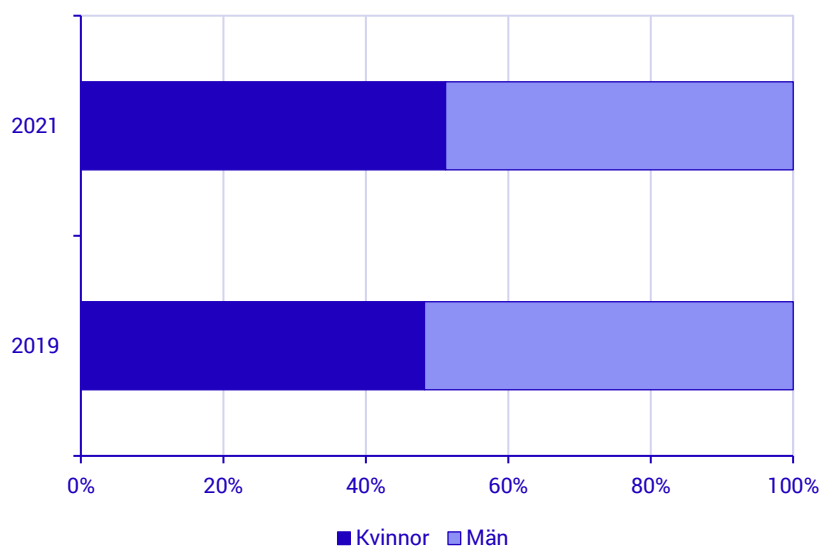
En heltidsekvivalent i FoU-verksamheten motsvarar det arbete en person inom FoU-verksamheten utför på ett år.

Under 2021 var det 19 686 personer som ägnade någon del av sin arbetstid åt FoU-verksamhet inom den offentliga sektorn, vilket motsvarade 5 886 heltidsekvivalenter. Personal i FoU-verksamhet inkluderar forskare, produktutvecklare eller motsvarande samt understödande personal till FoU-verksamheten (såsom administrativ och teknisk personal).

Antalet personer som bedrev FoU minskade under 2021 medan antalet heltidsekvivalenter ökade. Detta tyder på att personalen lade mer av sin arbetstid på forskning jämfört med 2019. Denna utveckling var, även utan IRF:s bidrag, framför allt tydlig bland de statliga myndigheterna. IRF:s FoU-personal uppgick till 111 heltidsekvivalenter och svarade därmed för en betydande del av ökningen under 2021. Den motsatta utvecklingen skedde bland regionerna där antalet personer ökade, medan antalet heltidsekvivalenter minskade. Bland kommunerna minskade personalen enligt båda måtten.

Totalt inom den offentliga sektorn lade kvinnor under 2021 mer av sin arbetstid på forskning jämfört med männen. Mätt i heltidsekvivalenter motsvarade detta 2 929 kvinnor och 2 794 män. Jämfört med 2019 innebar detta en ökning bland kvinnorna med 237 heltidsekvivalenter och en minskning bland männen med 94 heltidsekvivalenter.

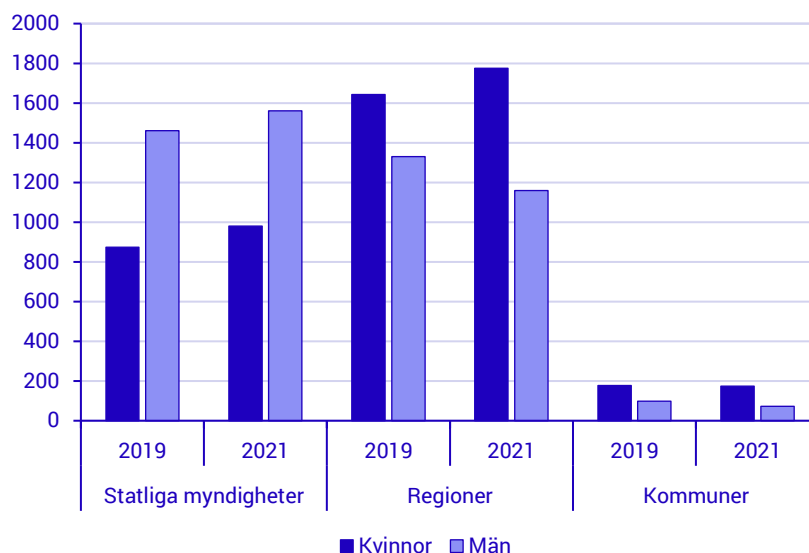
Figur 6. Fördelning av FoU-personal inom den offentliga sektorn efter kön, 2019 och 2021, heltidsekvivalenter.

Utvecklingen för kvinnor och män skiljer sig mellan delsektorerna. Inom regionerna ökade skillnaden i antalet heltidsekvivalenter jämfört med 2019. Medan antalet heltidsekvivalenter ökade för kvinnor med 133,

jämfört med 2019, minskade antalet för män med 170. Bland de statliga myndigheterna ökade antalet heltidsekvivalenter för kvinnor med 107 medan männen ökade med 101 heltidsekvivalenter.

Figur 7. FoU-personal efter delsektor och kön, 2019 och 2021, heltidsekvivalenter.

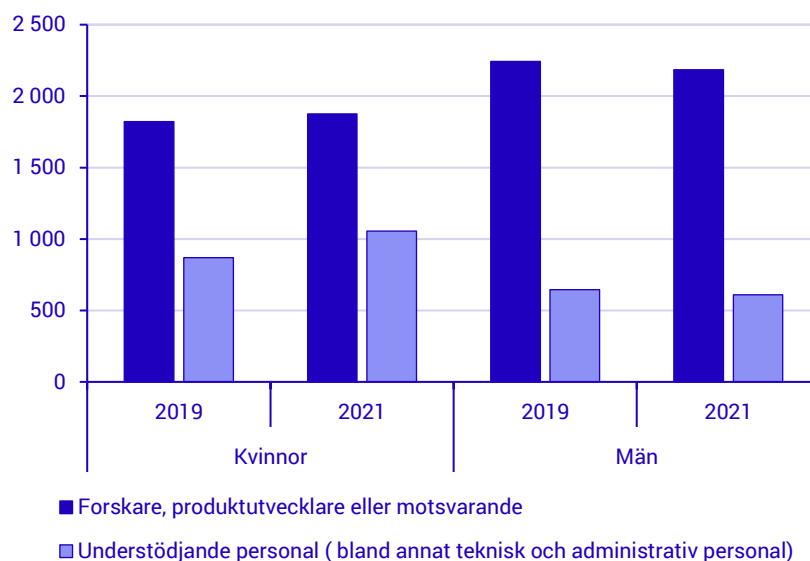

Anmärkning: Heltidsekvivalenter inom de lokala och regionala FoU-enheterna fördelades inte på kön.

71 procent av all FoU-personal jobbade som forskare, produktutvecklare eller motsvarande

Under 2021 var majoriteten av all FoU-personal i den offentliga sektorn forskare, produktutvecklare eller motsvarande, mätt både i antal och i heltidsekvivalenter. Fler män än kvinnor arbetade inom den yrkesgruppen. Däremot var det fler kvinnor än män som arbetade som understödjande personal. Jämfört med 2019 har antalet män som arbetade med FoU minskat i båda yrkesgrupperna, medan kvinnorna ökade. Den största ökningen i antal heltidsekvivalenter står kvinnor som arbetar som understödjande personal för. Det innebär att andelen forskare, produktutvecklare eller motsvarande av total FoU-personal i heltidsekvivalenter inom den offentliga sektorn minskade från 73 procent till 71 procent.

Figur 8. FoU-personal efter yrkesgrupp och kön, 2019 och 2021, heltidsekvivalenter.

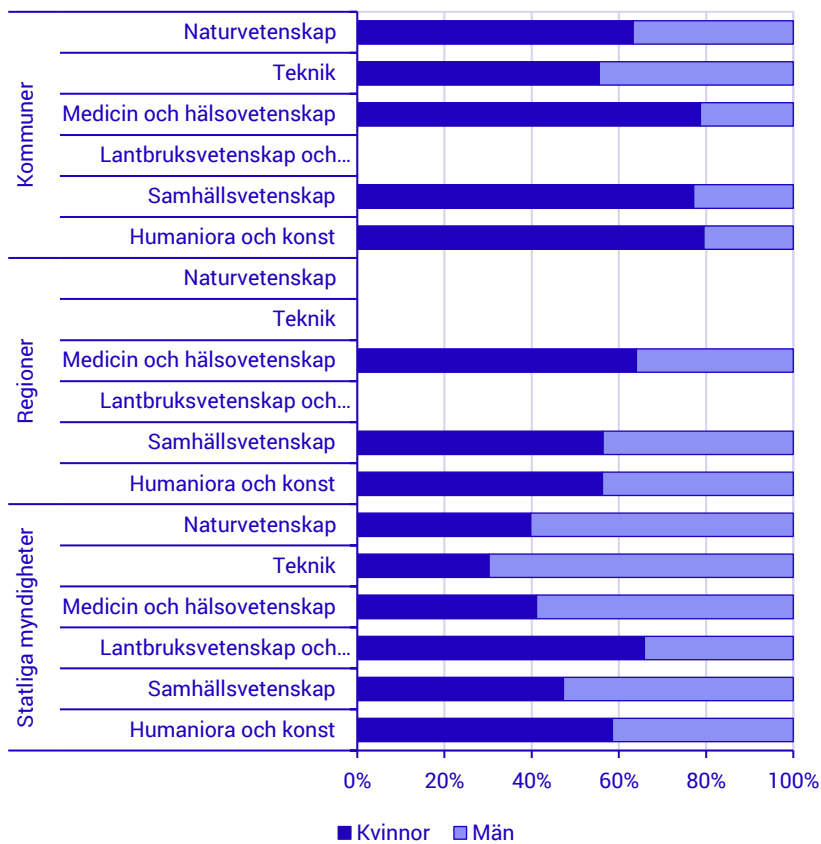
Anmärkning: Lokala och regionala FoU-enheter ingår inte

Män forskade mer inom naturvetenskap och teknik

Den interna personalen fördelas även efter det forskningsämnesområde de verkar inom. Majoriteten av den interna personalen som forskade inom medicin och hälsovetenskap var kvinnor under 2021. Regionerna stod för den största andelen av FoU-utgifterna inom den offentliga sektorn och nästan all FoU som regionerna utförde var inom medicin och hälsovetenskap. Kvinnor utgjorde majoriteten av personalen inom regionerna.

Fler män än kvinnor arbetade inom naturvetenskap och teknik under 2021. Bland övriga forskningsämnesområden utgjorde kvinnor majoriteten av FoU-personalen. Inom kommunerna var kvinnorna fler även inom naturvetenskap och teknik. Bland statliga myndigheter var männen istället fler inom samtliga forskningsämnesområden förutom lantbruksvetenskap och veterinärmedicin samt humanoria och konst.

Figur 9. Fördelning av den interna FoU-personalen per delsektor fördelat på forskningsämnesområde och kön, 2021, antal personer.

Anmärkning: Personal inom lokala och regionala FoU-enheter fördelas inte på kön och forskningsämnesområde.

